Skolinspektionen

Mullsjö kommun
infocenter@mullsjo.se

Beslut

Datum 2026-11-13
Dnr 2026:6668

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolors arbete för att uppmärksamma och förebygga frånvaro vid Gunnarsboskolan i Mullsjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Gunnarsboskolan avseende arbetet med att uppmärksamma och förebygga frånvaro i årskurserna 4–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning skapar rektorns styrning förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete i skolan?

2. I vilken utsträckning använder skolenhetens personal arbetssätt som möjliggör tidig upptäckt av frånvaro?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom varje område bedöms om kvalitetskriterierna uppfylls i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja kvaliteten inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Gunnarsboskolan i följande utsträckning:

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Rektorns styrning skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Personalen arbetar i flera delar för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

• Arbetet med att tillvarata elevernas perspektiv i det övergripande frånvaroförebyggande arbetet behöver utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 maj 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:6668) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Här bedöms hur rektorn styr och leder skolenheten för att skapa förutsättningar och strukturer för ett frånvaroförebyggande arbete. Det handlar om arbetet med att följa upp och analysera frånvarostatistik för att kunna urskilja mönster och risker att rikta det förebyggande arbetet mot. Det omfattar också att utveckla och förankra gemensamma förhållnings- och arbetssätt samt att skapa förutsättningar för samverkan mellan olika personalgrupper. I detta ingår en tydlig roll- och ansvarsfördelning i arbetet med att motverka frånvaro. Rektorns arbete med att identifiera behov av kunskap och kompetensutveckling om frånvaro samt genomföra insatser för att tillgodose dessa ingår också.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorns styrning skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn och biträdande rektorn, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppföljning och analys av frånvaro

Rektorn följer regelbundet och systematiskt upp frånvaron vid skolenheten och analyserar olika underlag för att identifiera mönster på övergripande nivå. Frånvaron följs upp på flera sätt, både på individnivå och på övergripande nivå. Två gånger per läsår sammanställer rektorn en rapport om aktuell frånvaro på skolenheten som rektorn delger huvudmannen. Utifrån sammanställningen följer rektorn tillsammans med utvecklingschefen upp frånvaro på skolenheten på en övergripande nivå och jämför exempelvis olika elevgruppers frånvaro. Vidare gör rektorn en samlad analys av frånvarostatistiken kopplad till exempelvis

måluppfyllelse, läs- och skrivsvårigheter och ångestproblematik. Analysen utgår såväl ifrån den senaste månadens statistik som statistik som finns för flera år tillbaka i tiden, och frånvarostatistiken filtreras utifrån olika parametrar. Rektorn tittar exempelvis på vilka tio elever i en årskurs som har hög frånvaro och försöker hitta mönster för dem. Vid en av uppföljningarna upptäcktes att frånvaron stack ut i en specifik klass och vid analysen identifierades att det var ett svagt ledarskap i klassrummet vilket ledde till att eleverna gick ut och in ur klassrummet under lektion. Utifrån analys på gruppnivå har rektorn även identifierat en risk för högre frånvaro vid de lektioner som genomförs på den närliggande högstadieskolan vilket lett till att rektorn arbetar för att dessa lektioner ska genomföras på elevernas ordinarie skola i stället.

Förutsättningar för ett gemensamt arbete

Rektorn utvecklar gemensamma arbets- och förhållningssätt i arbetet med frånvaro. Skolenhetens frånvarorutin utgår från en modell som huvudmannen har tagit fram. Rutinen har anpassats efter Gunnarsboskolans förutsättningar. Rutinen består av flera steg och är uppdelad utifrån vilket ansvar lärare, elevhälsoteamet respektive skolledningen har. Det första steget innefattar frånvaroregistrering som alla lärare ansvarar för och vilket sker i skolans digitala system. Vid oanmäld elevfrånvaro ska ansvarig lärare kontakta vårdnadshavare skyndsamt. Efter två dagars anmäld elevfrånvaro ska mentorn ringa hem och uppmärksammar elev och vårdnadshavare på att eleven är saknad, detta ska noteras av mentorn i det digitala systemet. Vid frånvaro som väcker oro, har ett oroande mönster eller når fem till tio procent ska mentor agera genom att starta en kartläggning med dels elev, dels med vårdnadshavare. Om frånvaron är fortsatt oroande eller uppnår 15 procent ska mentorn göra en anmälan till elevhälsoteamet och ett frånvaroärende ska starta. I samband med det ska elevhälsoteamet ta över ansvaret och rektorn ska anmäla till huvudman att en frånvaroutredning ska påbörjas. Utöver de kommunövergripande rutinerna har skolenheten skapat klass-chattar som berörd personal har tillgång till. Dessa ska användas av undervisande lärare för att snabbt och enkelt uppmärksamma kollegor på elevers oanmälda frånvaro. När läraren skriver i klassens chatt att en elev saknas vid lektionsstart ska den som har möjlighet – det kan vara en annan lärare, administratören, någon i elevhälsan eller skolledningen – svara att denne kontaktar vårdnadshavare. Om personalen inte får tag i någon i elevens angivna kontakter åker någon personal hem till eleven. När det gäller gemensamma förhållningssätt så arbetar rektorn bland för att personalen ska ha ett relationellt förhållningssätt till eleverna. Detta gör rektorn genom att trycka på vikten av att alla elever ska ha minst en god relation till en vuxen. Relationerna kontrolleras genom att arbetslagen regelbundet och systematiskt inventerar samtliga lärares relationer till respektive elev i

arbetslaget. Ett annat förhållningssätt som rektorn förmedlar är att all personal ska kommunicera att undervisningen är viktig. Exempel på detta är att rektorn begränsat möjligheter till beviljad ledighet och numera är det endast rektorn som kan bevilja mer än tre dagars ledighet. Ett annat sätt att signalera vikten av skolan och undervisningen är att rektorn har infört att eleverna i årskurs 6 inte får någon beviljad ledighet för att åka på skolresa som arrangeras utan skolpersonal. För att poängtera viken av närvaro och att skolan uppmärksammar frånvaro, har skolenheten en rutin att mentorn varje termin skickar hem en översikt av elevens frånvaro som vårdnadshavare ska kvittera. Utifrån att skolenhetens personal har identifierat att flera elever uppgav att de mådde dåligt och gick hem under senare delen av skoldagen har personalen bestämt att de under nuvarande termin inte ska låta elever gå hem om det endast är en lektion kvar på skoldagen, om elever inte är uppenbart sjuka. Elever erbjuds istället att få arbeta enskilt i grupprum för att orka stanna sista lektionen och läraren tar vid behov hjälp av kuratorn och skolsköterskan.

Rektorn organiserar arbetet så att skolenhetens personal får goda förutsättningar att samverka i det frånvaroförebyggande arbetet. Genom ansvarsfördelningen som beskrivs i rutinerna finns tydliga kontaktvägar och system för när information ska föras vidare till andra i personalen och hur. Det finns också en mötesstruktur som har en tydlig agenda och som möjliggör för lärare och elevhälsa att samverka i det frånvaroförebyggande arbetet. Samverkan mellan lärare och elevhälsa möjliggörs bland annat genom att varje arbetslag träffar elevhälsoteamet tillsammans med skolledningen två gånger per termin på elevhälsomöten. På dessa möten tar de bland annat upp frånvarokartläggningar, om ärenden eventuellt ska gå vidare till elevhälsoteamet samt beslutar om rollfördelningen i respektive ärende. Skolenhetens personal ges också goda möjligheter att samverka genom klassens chatt som förenklar möjligheten att snabbt kontakta vårdnadshavare vid ogiltig frånvaro.

Rektorn följer systematiskt upp att rutiner och arbetssätt tillämpas genom att ta del av klass-chatten dagligdags och varje månad en sammanställning av frånvarorapporteringen. I samband med att frånvarostatistiken sammanställs och delges alla arbetslagen följer rektorn även upp att lärare i det digitala systemet noterar de samtal de har, och kartläggningar de genomför, med elever och vårdnadshavare. Frånvaro finns även med som en punkt på dagordningen på lärarnas veckovisa arbetslagsmöten och genom att ta del av mötesprotokoll följer rektorn upp att detta diskuteras. Vidare påminner rektorn all personal vid terminsstart och arbetslagsträffar om rutinerna att registrera och följa elevfrånvaron i systemet. Gällande skolenhetens gemensamma förhållningssätt följer rektorn via ledningsgruppen upp att klasslärarna genomfört relationsinventeringar i sina klasser. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök har rektorn ännu

inte hunnit följa upp resultatet av arbetet med att uppmana eleverna att stanna kvar i skolan under hela skoldagen.

Kunskap och kompetensutveckling

Rektorn följer regelbundet upp att samtliga lärare följer skolenhetens arbetssätt och rutiner gällande frånvarorapportering och att lärare kartlägger enskilda elevers frånvaro. Det, tillsammans med att rektorn deltar vid elevhälsomöten och elevhälsoteamsmöten samt följer upp behov av kompetensutveckling i samband med medarbetsamtal, gör att rektorn inventerar vilka behov som finns i frånvaroarbetet. De som är nyanställda får under introduktionsdagen lära sig hur frånvaro ska hanteras i systemet och vilka rutiner som gäller så att de har kunskap om hur de hur de ska uppmärksamma och hantera tidiga tecken på frånvaro. Arbetslaget har också i uppdrag att visa nyanställda hur de tar fram statistik i det digitala systemet och analyserar den månatliga frånvarofilen. Rektorn har identifierat att undervisningen inte alltid möter upp behov av anpassningar för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och att enstaka lärare har behov av stöd i det relationsskapande arbetet med elever. Utifrån att elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är en riskgrupp för att utveckla problematisk frånvaro har rektorn därför beslutat om utbildningsinsatser kring neuropsykiatriska funktionsnedsättning samt att berörda lärare får handledning i relationsskapande arbete och ledarskap.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Här bedöms arbetssätten som används i det frånvaroförebyggande arbetet vid skolenheten. I detta ingår hur personalen arbetar för att uppmärksamma och hantera tidiga tecken på frånvaro. Hur samverkan faktiskt bedrivs samt om och hur gemensamma förhållnings- och arbetssätt tillämpas ingår också. Ytterligare en del är att olika perspektiv synliggörs i det praktiska arbetet med att motverka frånvaro. Det gäller både olika yrkeskategoriers perspektiv och hur elevernas perspektiv tas tillvara.

Skolinspektionen bedömer följande:

Personalen arbetar i flera delar för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med elever, rektorn och biträdande rektorn,

lärare, representanter för elevhälsan samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppmärksamma och hantera frånvaro

Personalen vid skolenheten arbetar systematiskt för att tidigt uppmärksamma och hantera tecken som kan leda till problematisk frånvaro. De gemensamma rutiner som finns för att registrera och hantera frånvaro är väl implementerade och följs av alla lärare. Undervisande lärare noterar om någon elev som inte är frånvaroanmäld saknas vid lektionsstart och skriver detta i klass-chatten varpå någon i personalen ringer till frånvarande elevs vårdnadshavare. När en elev har anmäld frånvaro i två dagar, då ringer mentorn hemmet. Efter respektive samtal görs en anteckning om att samtalet är genomfört i det digitala frånvarorapporteringssystemet. När mentorn bedömer att frånvaron börjar bli oroande, vid cirka fem till tio procents frånvaro, genomför mentorn en kartläggning tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare för att försöka ta reda på orsaker till frånvaron. Till sin hjälp med att identifiera risker för frånvaro använder personalen kommunens stödmaterial. Lärarna uppmärksammar mönster i elevernas frånvaro, till exempel ökad frånvaro, sen ankomst, ströfrånvaro och frånvaro särskilda veckodagar. De uppmärksammar även tecken som kan leda till frånvaro, som förändringar i elevens motivation eller beteende, förändrade kompisrelationer, en fysisk förändring hos eleven samt frånvaromönster hos syskon. Lärarna följer varje månad upp frånvaron för respektive arbetslags elever. I det arbetet använder lärarna sammanställningar över frånvaron där de till exempel kan se mönster över tid och i olika ämnen. När lärarna identifierar utmärkande eller oroande frånvaro i hela klasser genomför arbetslaget tillsammans med trygghetsgruppen klasskartläggningar för att identifiera orsakerna till förändringen. Ett exempel på det är att den ökande frånvaron i en klass kunde kopplas till konflikter i klassen. Vid relationsinventeringarna som genomförs en gång per termin följer lärarna även upp de elever som tidigare inventering visat att ingen av lärarna i arbetslaget har någon god relation till. Relationsinventeringarna använder sedan arbetslaget då de i frånvaroförebyggande arbetet tillsammans bestämmer vem som är bäst lämpad att till exempel ha uppföljande samtal med en elev. Även elevhälsans personal och annan personal som ofta är ute på skolgården uppmärksammar tecken som i förlängningen kan leda till frånvaro, exempelvis konflikter, elever som rör sig ensamma eller andra förändringar i gruppdynamik bland eleverna. När personalen ser sådana mönster kontaktar de mentorn eller hela arbetslaget.

Samverkan och olika perspektiv

Skolenhetens personal samverkar fortlöpande i arbetet med att förebygga frånvaro och flera perspektiv synliggörs i arbetet. En viktig del i arbetet är de gemensamma rutiner och arbetssätt som finns och som efterföljs vid skolenheten. Enligt ovan nämnda rutiner kontaktar skolenhetens personal i ett tidigt skede vårdnadshavare när en elev är frånvarande. Den nära och täta kontakten innebär att vårdnadshavares bild och perspektiv tas med i det frånvaroförebyggande arbetet. Varje vecka träffas arbetslaget och då är frånvaro en stående punkt. Vid behov bjuder arbetslagen in elevhälsans personal. I de fall då en frånvaroutredning har påbörjats, återkopplar den som ansvarar för utredningen till arbetslaget så att de uppdateras och är fortsatt delaktiga i ärendet. Ett annat viktigt forum för personalen där de samverkar kring elevers frånvaro, för att på så sätt synliggöra flera olika perspektiv, är de regelbundna elevhälsomötena som genomförs årskursvis. På dessa möten deltar både elevhälsan och skolledning och där diskuteras bland annat frånvaro på gruppnivå. Vid behov genomför någon ur elevhälsan även olika former av observationer inför ett elevhälsomöte. Det sker exempelvis vid signaler om att det är oro i en klass eller då någon lärare inte följer skolans arbetssätt.

Elevernas perspektiv i frånvaroarbetet

Rektorn och personalen hämtar regelbundet och systematiskt in elevernas perspektiv gällande frånvaro, men det är otydligt hur elevperspektivet systematiskt tas tillvara i arbetet med att förebygga frånvaro på en övergripande nivå. Elevernas perspektiv gällande frånvaro inhämtas på individnivå. Enligt ovan beskrivna rutiner tar mentorn en tidig kontakt med elever vid all form av frånvaro. Detta sker exempelvis genom de möten som genomförs med elev och med vårdnadshavare vid en första kartläggning av frånvaro. Vid behov har även personal ur elevhälsan samtal med eleven. Alla samtal dokumenteras i det digitala dokumentationssystemet och anteckningarna utgör underlag för fortsatta insatser. Utvecklingssamtalen är ett annat forum som används för att ta del av de enskilda elevernas perspektiv gällande sin skolgång. Exempelvis svarar eleverna på frågor om de äter skolmaten, sover på nätterna, vad de gör på sin fritid, om de trivs i skolan, har kompisar att leka med på rasten och om det finns lärare på skolan som de känner sig otrygga med. Mentorn skickar även hem en terminsöversikt av frånvaron som ska kvitteras av vårdnadshavare och vid utvecklingssamtalen diskuteras elevens frånvaro samt vikten av närvaro. Elevernas perspektiv tas tillvara i det fortsatta frånvaroarbetet på individnivå. På övergripande nivå inhämtas elevernas perspektiv genom exempelvis trygghetsenkäter som genomförs två gånger per termin. I samband med det samlas även information om otrygga platser in. I huvudmannens elevenkät får eleverna även ange orsaker till varför de är

hemma från skolan. Andra forum där elevernas perspektiv på skolan generellt inhämtas är elevrådet och klassråd. Två veckor innan elevrådet får klassråden svara på frågor om de exempelvis känner att de är en del av klassen och känner sig välkomna i skolan. Frånvaro diskuteras även på klassernas mentorstid och om det exempelvis är stökigt i klassen, det saknas arbetsro och att elever inte vågar räcka upp handen genomför trygghetsgruppen klasskartläggningar. Inför elevhälsomötena undersöker personalen elevernas kompisrelationer, trygghet och trivsel i respektive klass. Trots att det finns ett strukturerat arbete med att inhämta elevernas perspektiv så tas det inte tillvara på en aggregerad nivå i det frånvaroförebyggande arbetet. Däremot används elevperspektivet i det närvarofrämjande arbetet med fokus på trygghet och trivsel. Exempelvis genom att använda resultaten från trygghetsenkäten för att identifiera otrygga platser på skolan eller använda resultaten från klasskartläggningar för att komma till rätta med bristande studiero.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att tillvarata elevernas perspektiv i det övergripande frånvaroförebyggande arbetet behöver utvecklas.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att arbetet med att tillvarata elevernas perspektiv inte systematiskt används som underlag i ett övergripande frånvaroförebyggande arbete. Genom att systematiskt använda elevernas perspektiv som underlag på övergripande nivå kan risk- och framgångsfaktorer i det frånvaroförebyggande arbetet identifieras.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och annan relevant personal tillvaratar elevernas perspektiv som underlag i dialogen kring vad som behövs och fungerar bra för att arbeta förebyggande med frånvaro. Exempel på underlag kan vara information från individuella kartläggningar av elevers frånvaro och klasskartläggningar. Underlagen kan sedan användas i arbetet med skolenhetens frånvaroanalys. Rektorn kan även använda resultat från till exempel trygghetsenkäter som underlag i analyser kopplade till det frånvaroförebyggande arbetet. Genom detta arbete kan skolenheten identifiera samband och återkommande mönster och använda dessa som grund för att utveckla och följa upp frånvaroförebyggande insatser.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundkvist

X Elsa Widerberg

Föredragande
Signerat av: Elsa Widerberg

I handläggningen av ärendet har även utredaren Sofia Kåberg deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 9, 10 och 25 §§

4 kap. 4 och 5 §§

7 kap. 17 och 19 a §§

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Gunnarsboskolan den 6–7 oktober 2026. Besöket genomfördes av utredarna Sofia Kåberg och Elsa Widerberg.

Gunnarsboskolan i Mullsjö kommun omfattar årskurserna 4–6 och leds av en rektor och en biträdande rektor. På skolan går cirka 281 elever. Rektorn har arbetar på skolan sedan februari 2026 och biträdande rektorn har arbetat i sin nuvarande roll i sex år.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- En intervju med lärare
- En intervju med representanter för elevhälsan
- Intervjuer med elever
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Rektorns svar på skriftliga frågor

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.